

Asia: VN/32844/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi oikeudenkäymiskaaren, ulosottokaaren ja maakaaren muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 11 §:n 14.4.2026 voimaan tulleen muutoksen esitöistä (HE 124/2025) ei ilmene, että olisi tarkasteltu yleisten tuomioistuinten prosessuaalisia määräaikoja kokonaisuutena. Vakiintunut lähtökohta on ollut se, että määräaika nostaa kante (jos kante on määräaikainen) tai tehdä valitus on päättynyt 16.15. kyseisenä määröpäivänä.

Edellä viitattujen sähköisen asiointilain esitöiden perusteella hallinnon asiakkaan näkökulmasta on tavoiteltu tilannetta, että sähköisesti asioitaessa määräaika olisi yhtenevä (23.59.59), olipa kyse viranomaisen pyynnön perusteella taikka muulla perusteella toimitetusta asiakirjasta. Lainkäyttö tuomioistuimissa ei kuitenkaan ole systemaattisesti ”hallintoa”.

Esitetty tarkennus on parannus ainakin oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 1 § 2 momentin osalta, jotta kanteen vireille tulon ajankohta määräytyy kaikille tuomioistuinten asiakkaille samalla tavalla riippumatta asiointitavasta. Erityisesti ns. määräaikaisen kanteen vireille tulossa ei voine olla perustellusti eroa 16.14.59 / 23.59.59 ajankohtien välillä riippuen asiointin tavasta.

Valitusten määräajat

Valituksen toimittamisen (oikeudenkäymiskaari 25:12.2) ja ulosottovalituksen toimittamisen (ulosottokaari 11:3) osalta näyttää jäävän voimaan asiointitavasta riippuva kaksijakoisuus.

Kun kansliaan jätetyn prosessitoimen määräaika on 16.14.59 ja sähköisesti toimitetun prosessitoimen määräaika 23.59.59, on tilanne asiakkaiden kannalta eri seuraamukseen johtava ja eriarvoiseen asemaan asettava. Asiakkaan kannalta olisi toivottavaa, että prosessitoimella ei olisi kahta eri aikaan päättyvää määräaikaa. Sinänsä nyt esitetyt muutokset näiltäkin osin selventävät lainsäätäjän tarkoitusta.

Maakaaren 9 luvun 3 §:ään esitetty muutos on nykyiseen lakiin verrattuna selventävä ja sen vuoksi tarpeellinen.

Olisi kuitenkin toivottavaa, että kyseinen maakaaren säännöksen sisältö yhtenäistettäisiin kiinteistönmuodostamislain 234 §:n kanssa, koska kirjaamisasian muutoksenhakuun sovelletaan myös kiinteistönmuodostamislain 19–21 lukua. Sähköisen asiointilain 11 §:n 14.4.2026 voimaan tulleen muutoksen vuoksi kirjaamisasian valituksen määräaika jää eri tavalla säädellyksi kuin kiinteistötoimitusta koskevan valituksen määräaika.

Myös Oulun kärjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että maakaaren 9 luvun 3 §:n muutosesitysluonnoksesta puuttuu määräaika valitukselle.

Oulun kärjäoikeuden lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet riita-asioiden osastonjohtajan lisäksi ulosottoasioiden vastuutuomari, maa-oikeustuomari ja maa-oikeusinsinööri.

Juntunen Heikki
Oulun kärjäoikeus